

Uge 42, 2005

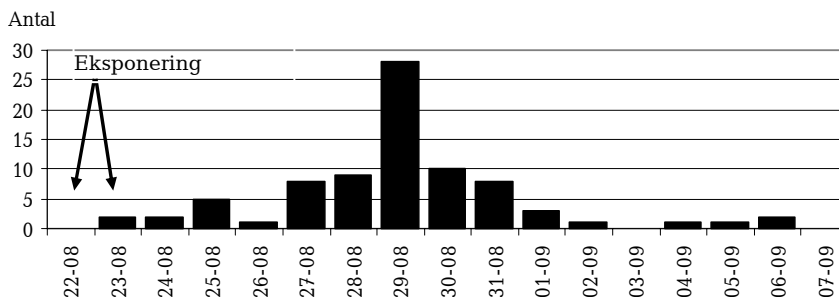
UDBRUD AF CRYPTOSPORIDIUM

I slutningen af august udviklede en række medarbejdere på en større virksomhed i Københavnsområdet gastroenteritis med diaré som det primære symptom. Afføringsprøver fra 13 ud af 17 personer var positive for *Cryptosporidium hominis*. Der blev iværksat en case-control undersøgelse blandt udvalgte ansatte, og denne blev fulgt op af en kohorte undersøgelse. Resultaterne heraf viste, at sygdom var forbundet med at have brugt virksomhedens kantine mandag den 22. og tirsdag den 23. august, figur 1. Der var endvidere en forøget risiko forbundet med at have spist fra kantinens salatbuffet. Blandt personer, der havde spist salat, var en øget risiko ved indtag af hele skrællede og revne gulerødder. De hele skrællede gulerødder blev serveret i et stort fad med vand, der blev fyldt op, uden at vandet blev skiftet, og uden at der var en tang til at tage gulerødderne med. Et muligt scenarie er således, at en af buffet'ens kunder, der udskilte parasitten, havde kontamineret vand og gulerødder med hænderne. Antallet af formodede tilfælde blev opgjort til 99.

Kommentar

Det blev sandsynliggjort, men ikke klart påvist, at gulerødder var kilden til udbruddet. *Cryptosporidium* overføres ofte via fækkalt kontamineret drikkevand eller badevand. Infektioner med *Cryptosporidium* formodes at være relativt sjældne i Danmark, men der findes kun begrænset viden herom. På SSI blev sidste år registreret 30 tilfælde. Infektionen er ikke omfattet af laboratiemeldesystemet. Formentlig undersøges kun et fåtal af prøver for parasitter fra personer med diaré landet over. I det aktuelle tilfælde blev prøverne kun undersøgt, fordi der var tale om et udbrud, og først efter at de blev fundet negative for diaréfremkaldende bakterier og virus. Det eneste tidligere beskrevne udbrud i Danmark forekom i 1989 blandt indlagte på Hvidovre Hospital, formentlig fordi en patient havde kontamineret isterninger i en isterningemaskine. Det aktuelle udbrud viser, at det er vigtigt med en god hygiejne ved buffet'er, herunder at der til stadighed skal være redskaber til at tage hver fødevarer med, og at vand til grøntsager skal skiftes hyppigt.

Figur 1. Epidemikurve for udbrud af *Cryptosporidium hominis*, med dato for symptomdebut for formodede og bekræftede tilfælde, august-september 2005

(S. Ethelberg, L. S. Vestergaard, R. Stensvold, H.V. Nielsen, ABMP, K. Mølbak, Epidemiologisk afd., M. Lisby, Fødevareregion Nordøstsjælland)

FUGLEINFLUENZA I EUROPA

Fugleinfluenzavirus H5N1, som cirkulerer i Asien, er nu påvist i begrænset omfang hos fugle i Tyrkiet og Rumænien samt muligvis i Grækenland. Der er ikke rapporteret om smitte fra dyr til mennesker i Tyrkiet eller Rumænien. Der er ikke indført rejserestriktioner men forbud mod import af levende fugle og alle fjerkræprodukter fra Tyrkiet og Rumænien. Fugleinfluenza udgør under normale forhold ingen smitterisiko for mennesker. Rejsende til områder med fugleinfluenza anbefales dog at undgå kontakt med levende fjerkræ, for eksempel på markeder og lignende, hvor der sælges levende dyr. Der er ingen risiko ved at spise gennemstegt/kogt fjerkræ og æg. For at minimere risikoen for smitte er god håndhygiejne vigtig. (S. Glismann, Epidemiologisk afd.)

TRYPANOSOMIASIS I CENTRAL- OG ØSTAFRIKA

Igennem det seneste halve år er rapporteret om flere udbrud af trypanosomiasis (sovesyge) i en række central- og østafrikanske lande, herunder nordlige Angola, Den Demokratiske Republik Congo, sydlige Sudan, Uganda, Den Centralafrikanske Republik og Nigeria. WHO har tidligere anslået, at sovesyge i udvalgte områder i disse lande er blandt de hyppigste dødsårsager, hyppigere end bl.a. AIDS. I Uganda er der på det seneste sket en spredning af den mest aggressive form for sovesyge, Trypanosomiasis brucei rhodesiense, fra distrikter med endemisk forekomst til nabodi-

striker. Dette er sket trods forsøg på udbrudskontrol ved: Tilvejebringelse af effektiv medicin til behandling af humane tilfælde, transmissionshæmmende foranstaltninger i form af vektorkontrol (bekæmpelse af tsetsefluen) samt massebehandling af inficerede husdyr, særligt kvæg. Nye undersøgelser tyder dog på, at effekten af disse tiltag har været begrænset.

Risikoen for at pådrage sig trypanosomiasis ved almindelig turistrejse i de berørte områder anses for begrænset. Dog er for nylig rapporteret om smitte af en turist efter ophold i Serengeti Nationalpark i det nordlige Tanzania. Ved smitte efter stik af tsetsefluen er de akutte symptomer feber, hovedpine, muskelsmerter, opkastninger, hævede lymfeknuder og udslæt. (L. S. Vestergaard, ABMP)

FORBEDRET SØGEFUNKTION TIL EPI-NYT

I den elektroniske udgave af EPI-NYT på www.ssi.dk er søgefunktionen blevet forbedret. Der er etableret et EPI-NYT Indeks, der består af ord i alfabetisk orden fra alle overskrifterne i EPI-NYT fra årgang 1998 og frem til i dag. (L. Jensen, Epidemiologisk afd.)

RÅDGIVNING AF PRIVATE

SSI oplever igen et stigende antal henvendelser fra privatpersoner, som oplyser, at deres læge har henvist dem mhp. rådgivning om rejsevaccination eller lignende. SSI rådgiver normalt ikke privatpersoner. Rådgivningen skal ske via egen læge eller andet sundhedspersonale, som i tvivlstilfælde eller ved uddybende spørgsmål kan kontakte Institutet. På www.ssi.dk, kan der findes svar på mange spørgsmål. (Epidemiologisk afdeling)

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2005 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 41 2005	Kum. 2005 ¹⁾	Kum. 2004 ¹⁾
AIDS	0	48	36
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	2	7
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	7	1
Gonoré	3	401	264
Hepatitis A	2	53	184
heraf smittet i udlandet	0	17	53
Hepatitis B (akut)	1	30	31
Hepatitis B (kronisk)	3	112	107
Hepatitis C (akut)	0	1	2
Hepatitis C (kronisk)	0	249	249
HIV	1	210	242
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	3	128	177
Kolera	0	0	1
Legionella pneumoni	9	99	82
heraf smittet i udlandet	4	38	25
Lepra	0	0	0
Leptospirose	0	9	5
Levnedsmiddelbåren sygdom	12	437	507
heraf smittet i udlandet	0	105	83
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	1	3
Listeria monocytogenes	0	1	2
Streptococcus pneumoniae	0	88	81
Anden ætiologi	0	13	6
Ukendt ætiologi	0	12	12
Under registrering	4	21	-
Meningokoksygdom	0	73	80
heraf gruppe B	0	36	44
heraf gruppe C	0	19	11
heraf uspec.+ andre	0	18	25
Mæslinger	0	2	0
Neuroborreliose	2	67	98
Ornitose	0	17	5
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	0	86	63
heraf smittet i udlandet	0	68	52
Syfilis	1	105	108
Tetanus	0	2	0
Tuberkulose	8	356	341
Tyfus/paratyfus	0	30	20
heraf smittet i udlandet	0	28	18
VTEC/HUS	2	131	122
heraf smittet i udlandet	0	46	23

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2005 og i samme periode 2004

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 41 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	10	418	765
Gonokokker	9	360	305
heraf kvinder	3	39	39
heraf mænd	6	321	266
Listeria monocytogenes	1	31	29
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	29	769	192
Serumprøver ⁴⁾ MPT	14	620	305
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	0	88	100
Gruppe B streptokokker	1	63	65
Gruppe C streptokokker	0	19	18
Gruppe G streptokokker	0	94	86
S. pneumoniae	16	877	955
Tabel 3	Uge 40 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	76	2847	2932
S. Enteritidis	13	506	399
S. Typhimurium	5	412	379
Andre zoon. salmonella	10	452	399
Yersinia enterocolitica	5	182	174

²⁾ Kumulativt antal i 2005 og i samme periode 2004

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

HIV

HIV-anmeldelser modtaget i 2005 er gennemgået for dubletter, hvorefter 15 anmeldelser er blevet slettet.

Patienter med laboratoriepåvist klamydia fordelt på køn og amt, 2. kvartal 2005

Amt	2005			2004
	M	K	I alt	I alt
Kbh. + Frb. Kom.	392	673	1.068 *)	1.005
Københavns	212	347	559	554
Frederiksborg	103	144	248 *)	263
Roskilde	52	136	188	155
Vestsjællands	80	165	245	252
Storstrøms	73	136	209	193
Bornholms	6	25	31	22
Fyns	175	318	493	426
Sønderjyllands	83	183	266	214
Ribe	87	166	254 *)	212
Vejle	150	204	354	272
Ringkøbing	75	179	255 *)	200
Århus	286	495	782 *)	643
Viborg	65	135	200	214
Nordjyllands	176	354	530	397
Hele landet	2.015	3.660	5.682	5.022

*) For enkelte personer er kønnet ukendt